

Zeitschrift: Akzent : Magazin für Kultur und Gesellschaft
Herausgeber: Pro Senectute Basel-Stadt
Band: - (1997)
Heft: 2

Artikel: Wenn dr Bischof au no Fiirscht isch
Autor: Miville-Seiler, Carl
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-843409>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

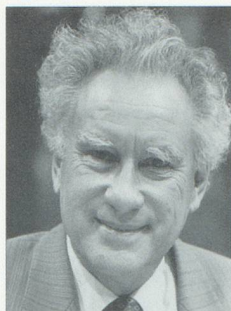
Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 14.03.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Wenn dr Bischof au no Fiirscht isch

Carl Miville

Syt em Aafang vom 14. Joorhundert hänn d Bischep vo Basel mee uff iire Buurge z Pruntrut und Dälsbäärg gwoont als im Bischofshoof nääben em Minschter. Z Basel sinn iiri Macht und Rächt mee und mee an d Zimft iibergange, zem Dail dur Kauf oder Verpfändig. D Reformatioon vo 1529 het dr Bischof ändgiltig uff Pruntrut verdriibe; s Doomkapitel het sich zeerscht no Freyburg i.Br. und speeter no Aarlese verzooge. Dr Bischof isch jetz wältlige Heer iiber e Territorium gsi, wo vom Fiirschtendum Neuburg bis no Rynach und vo dr Ajoie bis uff Biel gange isch. Wägedäm isch er au Fiirscht gsi (wie z.B. au dr Fiirschtabt vo St. Galle).

In däm Fiirschtbischdum het d Meerhait vo den Undertaane franzeesisch gschwätzt (vor allem im

Gebiet vom hittige Kanton Jura). Zeerscht sinn no vyyl Gmainden in de Freybäärg, im Daal vo Dälsbäärg, im Birsegg und im Laufedaal proteschtantisch und uff Grund von eme Buurgrächt mit Basel verbunde gsi. Aaber 1575 isch dr Jakob Grischtoph von Blarer Fiirschtbischof worde. Mit Hilf vo de kathoolischen Oort vo dr Aidgenosseschaft het er s feertigbrocht, dr greescht Dail vo syym Bischdum vo dr Stadt ewäggen und zem alte Glaube zrugge bringe. S isch nie ganz glaar worde, ob das Bischdum zer Aidgenosseschaft oder zem Dytsche Ryych gheert. D Fiirschtbischof hänn z Pruntrut prunkvoll residiert wie im ene Määrlichloss: e glaini Kopie vo Versailles vom Sunnekeening. E baar Mool het s Unrue gää, wo mit Hilf vo franzeesischen und aidgenessische Druppe niiderschlaage worde sinn.

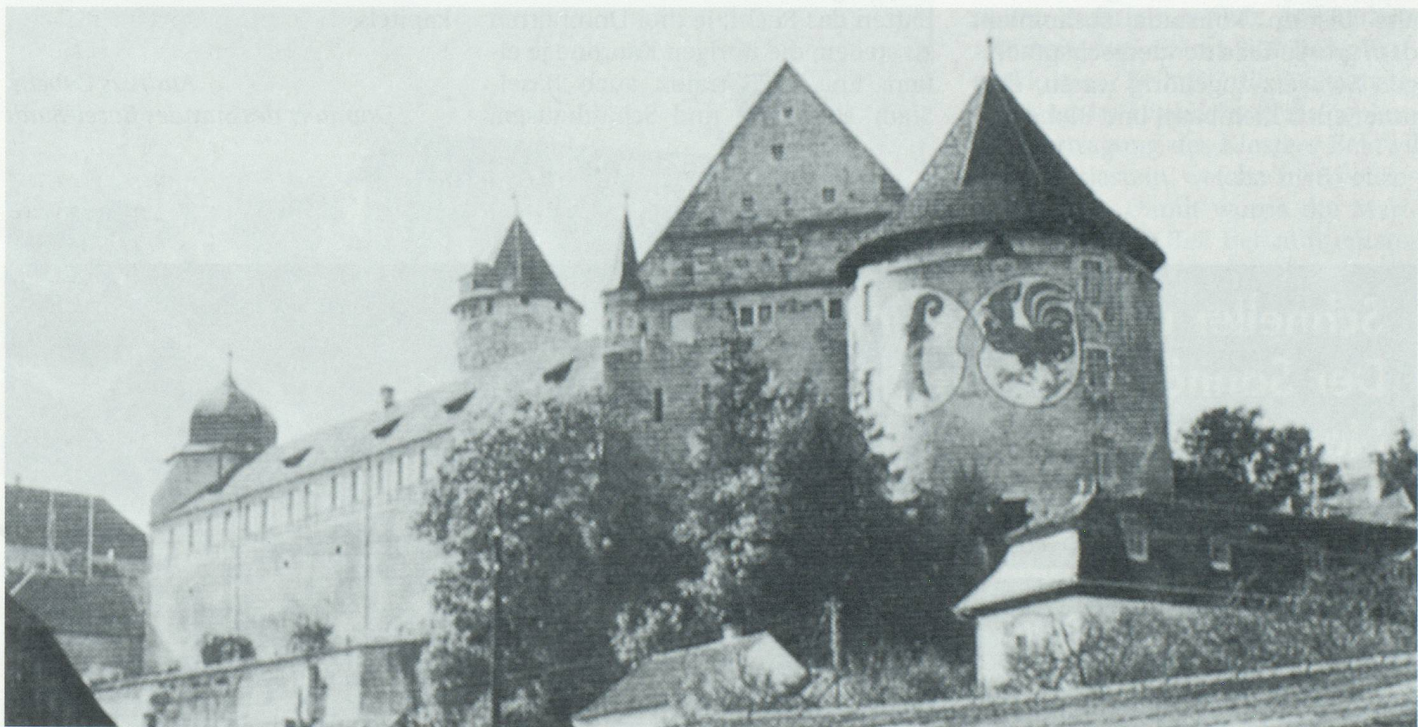
1782 isch dr Joseph Sigismund von Roggebach Fiirschtbischof worde, e Maa vo dr franzeesischen Uffgläärig mit modäärnen Idee fir d Finanze, fir s Schuel- und Aarmewäase. Aaber das het em nyt gnutzt. Dr Gaischt vo dr Franzeesische Revolutioon het um sich griffe, und wo uus em habsbuurgische Friggdaal kaiserliche Druppe

Fürstbischof Jakob Christoph Blarer

sinn go hälfe, sinn d Franzoosen yymarschiert und hänn zämme mit den yyhaimische Jakobiner s Bischdum in e «Raurachische Republik» verwandelt. Dr Wiener Kongräss vo 1815 het s drno em Kanton Bäärn zuegschproche; s Birsegg isch an Basel gfalle.

Carl Miville-Seiler, Alt-Ständerat

Schloss Pruntrut